

1.

SCOPUL ACESTEI
PUBLICAȚII

Cuvânt înainte la ediția în limba română/sârbă/engleză

Această publicație este un ghid practic pentru protejarea dropiei în care prezentăm, înainte de toate, practicile de management utilizate în Ungaria pentru conservarea naturii. Totuși, ea poate fi utilă pentru conservarea oricărei populații de dropie din Bazinul Carpatic, prin creșterea gradului de conștientizare poate a unora dintre cele mai importante părți interesate, fermierii și gestionarii fondurilor de vânatoare. Mai mult, o recomandăm și specialiștilor care se ocupă de gestionarea zonelor de interes ecologic, care coordonează activitățile de conservare a dropiei, care stabilesc și avizează practicile de conservare. Credem că pornind de la principii și obiective

Ungaria este o țară care se bucură de condiții favorabile în ceea ce privește producția de alimente, terenurile agricole ocupând aproape două treimi din suprafața țării. Ca urmare, protejarea valorilor naturale depinde într-o foarte mare măsură de agricultură.

Diversitatea biologică (biodiversitatea) scade vertiginos în întreaga lume, iar pe continentul european cele mai șocante date sunt înregistrate în habitatele agricole. În Germania, în ultimii 30 de ani, au dispărut 75% din insectele zburătoare asociate habitatelor agricole din ariile protejate. Odată cu scăderea drastică a insectelor, populațiile speciilor de păsări insectivore comune din habitatele agricole au scăzut dramatic, printre care și ale unor specii precum graurul sau vrabia de casă. Acest proces poate fi observat chiar și în Ungaria care, în comparație cu alte țări din Europa Occidentală unde industrializarea s-a produs mai devreme, este încă o țară bogată în valori naturale. Societatea Ornitologică Maghiară (MME) urmărește schimbările populaționale ale speciilor de păsări comune asociate habitatelor agricole (Farmland Bird Index) din Ungaria, iar datele din ultimii 20 de ani arată o scădere de 30%.

Speciile rare, cum este dropia - specie strict protejată -, sunt și mai vulnerabile față de schimbările de mediu și din agricultură. În zilele noastre, cea mai stabilă populație de dropie din întreaga lume trăiește în Bazinul Carpatic, de aceea Un-

comune, adaptate condițiilor locale, vor putea fi dezvoltate direcții și proceduri de management. Totodată, normele legale, metodele utilizate, recomandările de administrare și oportunitățile de finanțare din prezenta publicație au fost redactate în conformitate cu legislația maghiară aflată în vigoare la momentul publicării. Astfel, normele de reglementare și oportunitățile de finanțare menționate în această lucrare se aplică exclusiv în Ungaria. Înainte de a fi utilizate într-o altă țară, va fi necesară o analiză a practicilor agricole/cinegetice locale, a legislației și a mediului juridic din țara respectivă.

Autorii

garia are o mare responsabilitate în conservarea speciei. Dropia poate fi văzută doar pe circa 2% din suprafața Ungariei, iar protejarea speciei în aceste habitate valoroase trebuie să fie de maximă importanță. Dropia este o specie emblematică a habitatelor deschise de odinioară, a stepei. Însă, până în prezent, marile întinderi de stepă au ajuns să fie fărâmițate, iar acum sunt utilizate, de regulă, ca terenuri arabile sau pășuni. Fiindcă dropia își duce întregul ciclu de viață în habitatele agricole, modul în care aceste terenuri sunt gospodărite influențează semnificativ condițiile de viață și conservarea speciei.

Scăderea biodiversității din habitatele agricole este atât de dramatică încât a depășit de mult sfera de competență a unei singure profesii, cea a conservării naturii. În mod similar, conservarea dropiei este tot o activitate care implică colaborarea mai multor părți interesate și din mai multe domenii - specialiști în conservarea naturii, fermieri, gestionari ai fondurilor de vânatoare, specialiști din sistemul național de gospodărire a apelor, furnizori de energie electrică. Ne-am propus să întărim această cooperare și prin prezenta publicație despre specia-simbol a Administrației Parcului Național Kiskunság, dropia, ce cuprinde o descriere detaliată a speciei și recomandări pentru protejarea ei prin practici prietenoase cu natura.

Autorii

2.

IMPORTANȚA
CONSERVĂRII
DROPIEI

IMAGINEA NR. 1

Sigle cu dropie

Un exemplu elocvent în privința importanței speciei este faptul că apare ca simbol pe sigla a două organizații de conservare a naturii din Ungaria, Societatea Ornitologică Maghiară și Administrația Parcului Național Körös-Maros.

Dropia se bucură de o atenție deosebită din următoarele motive:

- este cea mai mare pasăre capabilă de zbor din lume, distinctivă, ușor de recunoscut;
- la nivel mondial, numărul de exemplare este în scădere, de aceea este o specie critic periclitată și protejată;
- conservarea ei în Bazinul Carpatic are o însemnătate foarte mare pentru noi deoarece Ungaria găzduiește cele mai mari habitate de cuibărit nefragmentate din Europa.

TREBUIE PROTEJATĂ ACOLO UNDE ÎNCĂ MAI TRĂIEȘTE

Efectivele la nivel global au suferit un declin dramatic în secolele XIX și XX, mai ales din cauza transformării habitatelor sale naturale și a intensificării agriculturii. În urma mai multor decenii de măsuri de conservare în Bazinul Carpatic, populațiile nu au mai scăzut și au început ușor să crească.

VALOARE NATURALĂ UNICĂ

Dropia este o pasăre emblematică a comunităților stepice, reprezentativă pentru zonele joase ale Ungariei. Dincolo de faptul că este cea mai grea pasăre capabilă de zbor din lume, merită cel mai înalt grad de protecție și pentru dansul său nupțial unic în lumea naturală.

INDICATOR AL AGRICULTURII DURABILE, ADAPTAT CONDIȚIILOR LOCALE

Dropia este pasărea reprezentativă pentru sistemele agricole durabile care, de-a lungul mai multor secole, au susținut comunitățile rurale și au protejat mediul natural. Diminuarea și dispariția populației de dropie dintr-un areal este un simptom al faptului că agricultura nu se mai face pe vechiul model sustenabil, de regulă pentru că primează interesele economice și creșterea productivității. Dropia poate fi întâlnită mai ales în habitate agricole neproductive, care, în schimb, sunt deosebit de bogate în valori naturale. Așadar, utilizarea pe aceste terenuri a unei agriculturi de tip extensiv și susținerea ei în vederea conservării naturii, dar și din considerente economice, ar putea reprezenta o oportunitate de bun augur.

SPECIE-UMBRELĂ

Dropia este o pasăre care cuibărește în habitate agricole, pe sol, utilizează teritorii mari, se dezvoltă lent și e foarte sensibilă la deranj. Prin urmare, pentru a o proteja, trebuie să-i asigurăm pe mari întinderi de teren agricol, pentru perioade lungi, pajiști relativ neperturbate, terenuri arabile și zone umede temporare. Ceea ce poate oferi condiții favorabile mai multor specii de plante și animale. S-a observat că pe terenurile agricole gospodărite în mod prietenos cu dropia există mult mai multe specii de insecte și păsări decât pe parcelele cultivate în sistem convențional. O diversitate biologică mai mare (un număr mai mare de specii) presupune un ecosistem mult mai stabil. Habitatele semi-naturale sunt mult mai bine protejate împotriva influențelor externe și a evenimentelor extreme decât terenurile arabile cultivate în mod intensiv, menținute într-o stare aproape sterilă.

IMAGINEA NR. 2
Păsările reprezentative ale pusteii

Ciocârlie de câmp

Vânturel de seară

Potârniche

Mărăcinar negru

Nagăț

Presură sură

GARANȚIA UNEI PRODUCȚII DE HRANĂ SĂNĂTOASĂ

Succesul reproductiv al dropiei depinde în mare măsură de găsierea hranei în zonele agricole. Acolo unde trăiesc dropii sunt și multe insecte. Așadar, aceste locuri de hrănire depind de utilizarea redusă a pesticidelor și a îngrășămintelor chimice, de practicile agriculturii extensive, bazată pe tehnologii mai prietenoase cu natura. Agricultură de tip ecologic este foarte benefică pentru conservarea dropiilor datorită exigențelor ridicate privind protecția plantelor și fertilizantii ecologici.

Sistemele agricole de creștere a animalelor bazate pe pășunat implică un mod de a gospodări diversificat pășunile și fânețele și de a cultiva extensiv parcelele agricole. Prin urmare, sunt compatibile cu principiile conservării dropiilor. Oportunitatea de crește animale din rase locale în pericol de abandon, pe lângă că poate proteja dropiile, poate fi chiar rentabilă pentru fermieri.

Carnea de vânat de calitate face parte dintr-o alimentație de calitate, iar gestionarea faunei de interes cinegetic are rolul său în producția de hrană. Măsurile de management pentru protejarea dropiilor sunt benefice și speciilor de vânat, precum iepurele de câmp sau căpriorul.

PUSTA ȘI LUMEA EI NATURALĂ OFERĂ UN CADRU POTRIVIT PENTRU PETRECEREA TIMPULUI LIBER

Comunitățile stepice includ multe specii atractive pentru fotografi, turiștii pasionați de natură sau drumeții. Tot mai mulți oameni vizitează pusta (inclusiv habitatele agricole) nu doar pentru a vedea rotitul, dansul nupțial al dropiilor, ci și pentru a observa plantele și animalele care trăiesc aici. Dumbrăveanca, pupăza, prigoria, vânturelul de seară - la fel ca un câmp de maci - sunt toate colorate și spectaculoase, specii pentru care merită să ne oprim câteva clipe ca să le observăm sau fotografiem. Vizitatorii se pot bucura și de alte atracții, cum ar fi vechile obiceiuri și evenimente din pustă legate de creșterea tradițională a animalelor: Sângeorzul sau sărbătorea scoaterii animalelor la păscut, zilele ecvestre, rezervația de bivoli ș.a..

3.

DESCRIEREA,
DISTRIBUȚIA ȘI
ECOLOGIA DROPIEI

Dropia (*Otis tarda*)

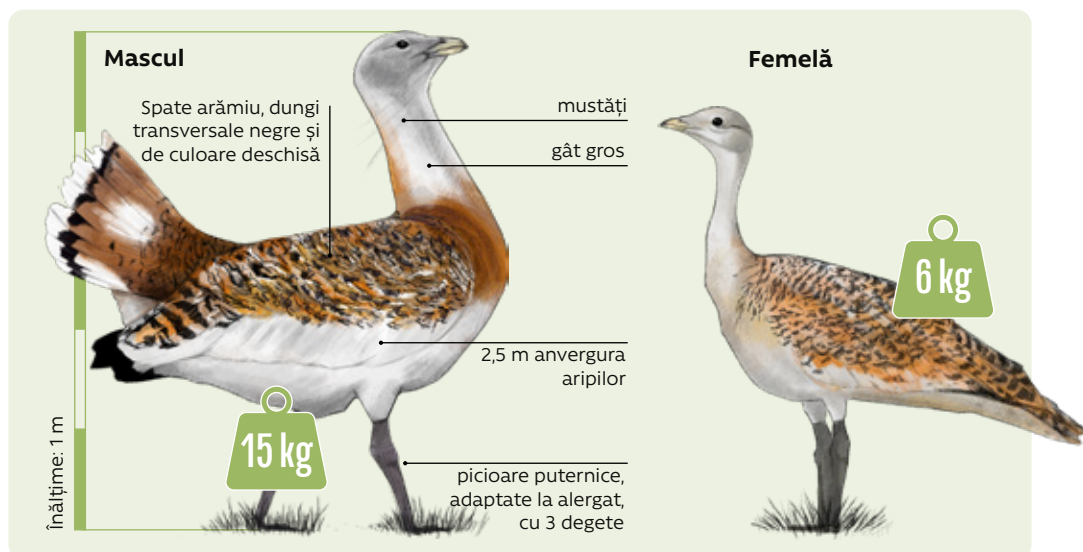
Dropia este cea mai mare pasăre capabilă de zbor din lume. În zona Europei Centrale, cele mai întinse și nefragmentate locuri de rotit și cuibărit se află pe teritoriul Ungariei. Din cauza deteriorării și distrugerii habitatelor, este o specie critic periclitată, prin urmare strict protejată, valoarea ei de conservare ridicându-se la nivelul maxim din țară - un milion de forinți.

TAXONOMIE

Dropia (*Otis tarda*) face parte din clasa păsărilor (Aves), ordinul Gruiformes, familia Otitidae, ea fiind singura specie a genului *Otis*, motiv pentru care a și primit o denumire simplă.

Cele mai multe specii din familia Otitidae trăiesc în Africa. Spârca-ciu (Tetrax tetrax) cuibărea încă în număr mic pe teritoriul Ungariei la începutul secolului XX, dar în zilele noastre nu mai poate fi văzut decât ocazional câte un exemplar rătăcit.

DESCRIERE

IMAGINEA NR. 3

Cum recunoaștem dropia

Dropiile pot fi observate de aproape la Centrul de vizitare pentru conservarea dropiei István Sterbetz din Dévaványa, precum și în habitatul lor natural, în timpul tururilor ghidate organizate de parcurile naționale maghiare sau din turnurile de observare din aceste parcuri.

DISTRIBUȚIE

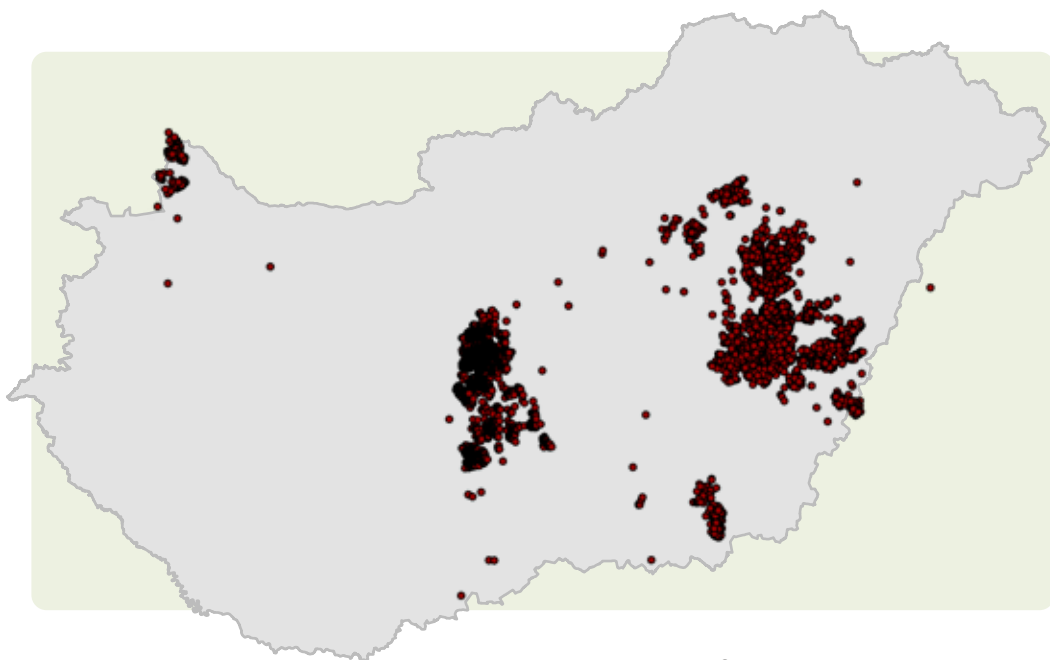
Raza ei de răspândire se suprapune cu stepa eurasiatică, care se întinde din vestul Africii până în estul Asiei, din Maroc până în estul Rusiei. Aria sa inițială de distribuție a scăzut semnificativ, vastele sale habitate de odinioară au fost fragmentate, în multe zone ajungând de dimensiuni critice. Așa a ajuns să dispară din majoritatea țărilor europene.

Fiind o specie pe cale de dispariție la nivel mondial, conservarea ei pe teritoriul Ungariei înseamnă și o mare responsabilitate pentru noi. Populațiile europene sunt în declin. Specia a dispărut din fauna mai multor țări din Europa Occidentală, astfel că, în afara Ungariei, populații stabile se mai găsesc doar în Spania, Austria, Portugalia și Germania. Populațiile de la nivel mondial sunt într-o scădere continuă, cu excepția Germaniei și a Bazinului Carpatic (inclusiv Austria și România).

La fel ca pe întregul continent, și în Ungaria exista cândva o populație extinsă de dropie, care a fost fărâmițată, prezentând în zilele noastre un caracter insular. Populații mai semnificative au supraviețuit în Kisalföld, între Dunăre și Tisza și în regiunea panonică de est. La începutul anilor 1900, în Bazinul Carpatic existau cel puțin 12.000 de dropii, iar până în anii 2000, populația a fost decimată. Datorită măsurilor susținute de conservare, în prezent trăiesc circa 2.200 de exemplare în Bazinul Carpatic, din care 1.600 în Ungaria. Raza de răspândire a dropiilor reprezintă aproximativ 2% din suprafața țării, circa 220.000 de hectare.

IMAGINEA NR. 4

Observații cu dropii pe teritoriul Ungariei între 2004-2016

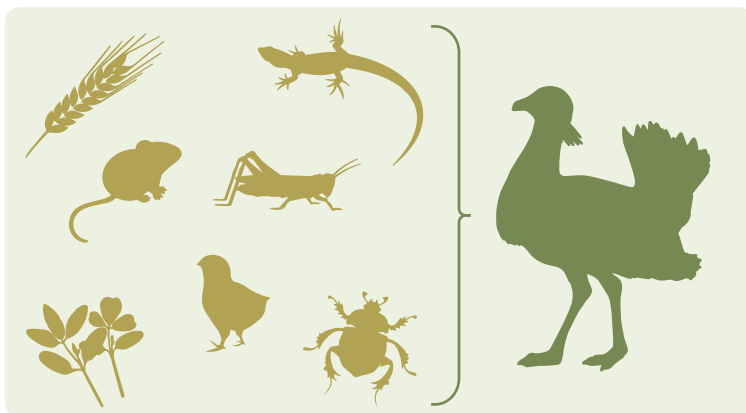
HABITAT

Dropia este una dintre speciile reprezentative ale pajiștilor și habitatelor deschise. Însă aceste mari întinderi au fost fragmentate și o parte semnificativă a fost transformată în teren arabil. Dropiile s-au adaptat la această schimbare de mediu, de aceea habitatele sale caracteristice din zilele noastre sunt cele mozaicate - cu pajiști, lucernă, parcele cu cereale și culturi de rapiță.

HRANĂ

IMAGINEA NR. 5

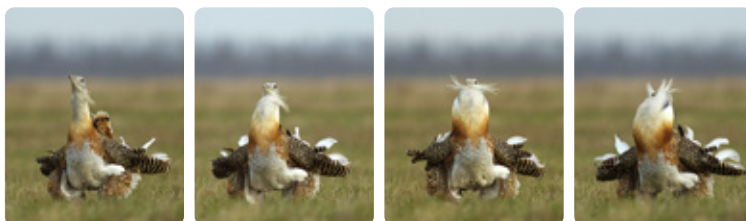
Hrana dropiei

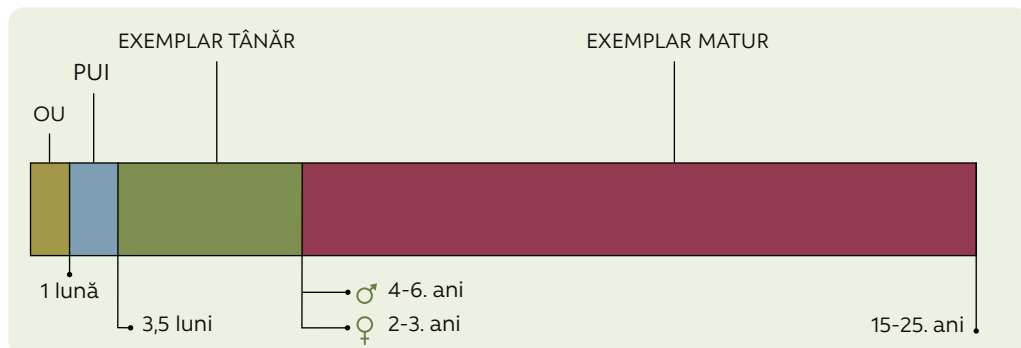
Dropiile au o dietă omnivoră, consumând atât hrană de proveniență vegetală, cât și animală. Exemplele mature consumă: semințe, frunze, lăstari, insecte, Ortoptere (greieri, cosași etc.), omizi, mamifere mici, șopârle, pui de păsări, în timp ce dieta puilor, în primele două săptămâni de viață, include în special insecte, apoi tot mai multă hrană de origine vegetală provenind de pe culturile extensive, margini de câmp și pajiști. În timpul iernii, devin practic erbivore și se hrănesc pe miriștile abandonate, pe parcelele de lucernă și rapiță.

REPRODUCERE

Perioada de reproducere începe la sfârșit de martie și ține până la sfârșitul lunii mai. Rotitul, ritualul de curtare al masculilor este

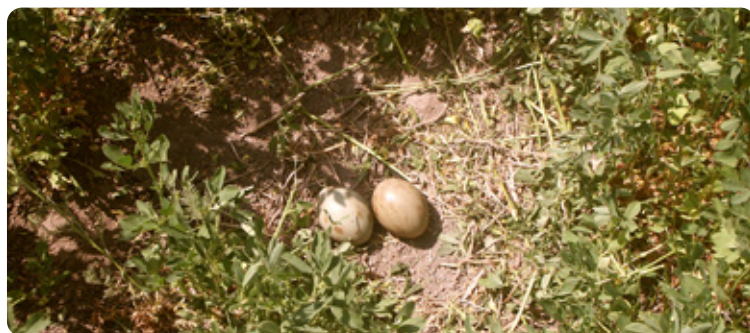

foarte spectaculos. Își etalează penele cozii, își răsucesc aripile spre exterior și pe măsură ce-și umflă punga de la nivelul gâtului, li se ridică mustățile și iese la iveală pielea albastră a gâtului. Dropi-
oii execută dansul nupțial legănându-și aripile, rotindu-se de mai multe ori și scoțând sunete înfundate.

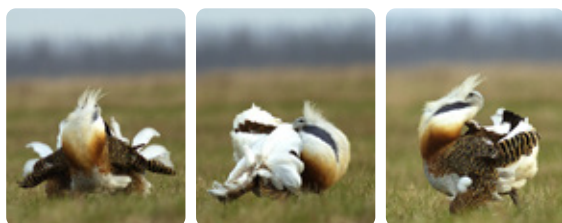

Dropiile sunt poligame. Masculul se împerechează cu mai multe femele, dar nu se implică în incubarea ouălor sau creșterea puilor. Cuibul de dropie este simplă adâncitură în pământ, de regulă pe pajiști, în parcele de lucernă sau grâu de toamnă. Femela depune între 1-3 ouă. Dacă cuibăritul este compromis, femela poate depune o pontă nouă. Puii eclozează în 25-28 de zile. În primele săptămâni, femela va ajuta puii să se hrănească, dar apoi aceștia se vor hrăni singuri. Dropiile ajung la maturitate sexuală relativ târziu - masculii la 4-6 ani, iar femelele la 2-3 ani.

IMAGINEA NR. 7
Etape de viață

IMAGINEA NR. 8
Cuib de dropie în lucernă

IMAGINEA NR. 6
Fazele rotitului

COMPORTAMENT

Dropia este o pasăre foarte timidă și foarte sensibilă la perturbările din teren. Poate fi observată cu binoclul. Când simte apropierea omului sau a mașinilor agricole, se sperie și își ia zborul. Perturbarea constantă a liniștii din teren poate duce la slăbirea păsărilor, mai ales pe timp de iarnă sau în perioada de reproducere. Este vital să ne asigurăm că femelele cuibăritoare nu sunt deranjate. Sub o astfel de amenințare, femela va încerca să se ascundă, ajutată și de penajul care-i permite o bună camuflare. Însă, dacă simte pericolul apropiindu-se prea mult, va părăsi cuibul pentru o vreme mai îndelungată, ceea ce în majoritatea cazurilor duce la răcirea ouălor și la distrugerea ponteii.

Dropiile își duc existența în grupuri mai mari. În schimb, în perioada de reproducere, femelele duc un trai solitar, ele singure ocupându-se de incubația ouălor și de creșterea puilor. Masculii tineri părăsesc adesea grupurile mai mari și, în timpul explorărilor, pot apărea chiar și în zonele mai puțin obișnuite.

Dropia manifestă statornicie în ceea ce privește utilizarea teritoriilor, vizitând de la an de an aceleași locuri pentru cuibărit și rotit.

În ciuda faptului că dropia este o pasăre de talie foarte mare, nu și-a pierdut capacitatea de a zbura. Acest lucru se datorează următoarelor motive:

- penele sale sunt foarte puternice, iar calamusul penei este rigid;
- are o structură osoasă puternică, dar ușoară;
- mușchii pieptului sunt mari, susținuți de o carenă proeminentă.

IMAGINEA NR. 9

**Mascul de dropie
în zbor**

Zboară cu perseverență, dar zborul este greoi, iar manevrabilitatea e mică. Drobia, fiind o specie de stepă, este adaptată habitacilor deschise. Câmpul său vizual s-a redus în partea superioară, de aceea poate intra în coliziune cu liniile electrice aeriene.

Drobiile din Bazinul Carpatic de regulă nu sunt migratoare. Însă, în funcție de condițiile de vreme (ger, strat gros de zăpadă), pot ocazional migra chiar până în Grecia în căutarea altor surse de hrană.

4.

PRACTICILE DE GESTIONARE
A VÂNATULUI ÎN ZONELE CU
DROPII

4.1. ROLUL MANAGEMENTULUI CINEGETIC ÎN CONSERVAREA DROPIEI

Ecosistemele naturale includ și speciile prădătoare. Într-un ecosistem sănătos și stabil, prădătorii, aflându-se în vârful lanțului trofic, au un rol vital. Speciile prădătoare au un impact semnificativ și asupra populației de dropie și de alte specii de animale protejate sau strict protejate. Per ansamblu, prezența speciilor prădătoare la care vânătoarea este permisă și a celor protejate are un impact negativ asupra succesului de reproducere a speciilor de păsări - inclusiv a dropiei - care cuibăresc pe sol în habitate agricole. Experiența de teren ne arată că acest efect negativ poate fi redus semnificativ printr-un management adecvat al speciilor prădătoare de interes cinegetic. Mărimea populației fiecărei specii prădătoare depinde de mai mulți factori și există una sau mai multe specii (sau grupuri de specii) prădătoare care predomină în fiecare teritoriu.

Nu intră în atribuțiile celor care gestionează fondurile de vânătoare și nici nu poate avea ca obiectiv vânarea tuturor prădătorilor dintr-o zonă de reproducere. Însă, managementul profesional al prădătorilor are o mare importanță atât din punct de vedere al protecției vânătorului mic, cât și al conservării naturii. În ceea ce privește speciile sălbatice prădătoare autohtone la care vânătoarea este permisă, scopul este menținerea populațiilor la un nivel scăzut, în special în perioada primăvară-vară. Cunoscând efectivele, reducerea numărului de familii care se reproduc într-un fond de vânătoare poate fi bine planificată, iar eficiența muncii poate fi verificată prin monitorizări pe teren. Semnele clare ale practicilor neadecvate de gestionare a prădătorilor sunt: numărul mare de familii de ciori grive care au părăsit cuiburile, al vizuinilor cu vulpi mici, observarea frecventă a vulpilor juvenili și a cârdurilor mari de cioară grivă poposind în teritoriu.

În cazul speciilor prădătoare alohtone, recoltarea cât mai rapidă a indivizilor observați și, dacă este posibil, eliminarea întregii populații sunt justificate din punct de vedere profesional.

În 1971, dropia a intrat pe lista speciilor protejate din Ungaria, până atunci fiind o specie de interes cinegetic la care vânătoarea era permisă. Cu toate că au trecut mai bine de 50 de ani de atunci, mulți încă o asociază cu speciile de vânat. Acest lucru poate fi valabil numai prin prisma faptului că habitatele sale se suprapun în mare măsură cu habitatele speciilor de vânat mic, mai exact cu cele de stepă, dropia neavând nevoie de elemente arbustive și arboricole.

Chiar dacă dropia se retrage de arșița verii la umbra arbuștilor sau a arborilor mai mici, de fapt ea este o specie a peisajelor agricole deschise, trăind în ecosisteme pe care le împarte cu iepurile de câmp,

fazanul sau căpriorul. Cu toate că toate habitatele de dropie se supra-pun cu cele ale vânatului mic, nu este valabil și invers. Ocazional, mai există victime în Ungaria și în prezent - deși este destul de greu conceput cum se mai pot întâmpla asemenea accidente -, totuși, putem afirma că sunt ne semnificative datorită deceniilor lungi de conservare.

ierderile cauzate de prădători pot fi reduse considerabil prin controlul eficient al populațiilor de prădători la care este permisă vânătoarea, generând efecte pozitive și asupra speciilor de vânat mic și de căprior. Cu alte cuvinte, controlul populațiilor de prădători la care este permisă vânătoarea aduce beneficii pentru conservarea naturii, a dropiei, dar și faunei de interes cinegetic.

MANAGEMENTUL FAUNEI SĂLBATICE ÎN PROGRAMELE DE CONSERVARE A DROPIEI

Nu cu mult timp în urmă, gestionarea faunei sălbatice și conservarea naturii erau privite ca domenii de activitate opuse. Pe ambele părți au fost aplicate măsuri neprofesionale care păreau să justifice susținerea acestei opoziții. Au existat mai multe proiecte de conservare a naturii care au vizat, direct și indirect, posibilitatea cooperării cu gestionarii fondurilor de vânătoare. Totuși, prin programul de conservare a dropiei, s-a dezvoltat un sistem de cooperare regională între gestionarii cinegetici și specialiștii în conservare, care pare să fi dus la o cooperare viabilă pentru ambele părți. În afară de proiectul LIFE intitulat „Protecția transfrontalieră a dropiei în Bazinul Carpatic” (tuzok.hu, vezi Capitolul 7), activități de gestionare a faunei sălbatice benefice dropiei sunt incluse și în alte programe de conservare, precum:

- În cadrul proiectului LIFE „Conservarea acvilei de câmp în Ungaria”, se efectuează diminuarea efectivelor de prădători în vederea conservării păsărilor răpitoare de talie mare, pentru a întări populațiile speciilor de vânat mic cu care se hrănesc păsările. (imperiaeagle.hu/hu/content/parlagi-sas)
- Programul de conservare a viperei de fâneață include, de asemenea, ținerea sub controla efectivelor de prădători, deoarece și reptilele fac parte din meniul acestora. (rakosivipera.hu/)
- Programul de conservare a stepelor sărăturate și a pajștilor conține o componentă pentru protejarea păsărilor, prin care se urmărește reducerea directă a pagubelor provocate de prădătorii pentru care vânătoarea este permisă. (life-for-bugs-and-birds.webnode.hu)

Scopul comun al acestor programe este diminuarea eficiență și în limitele legale a populației speciilor de prădători la care vânătoarea este permisă. Pe lângă îmbunătățirea stării de conservare a animalelor protejate, aceasta duce și la creșterea oportunităților de vânătoare pentru speciile de vânat mic, în special iepurele de câmp, prin

introducerea unor elemente de gestionare sistematică a prădătorilor. Diminuarea activităților ilegale care afectează prădătorii, cum ar fi uciderile prin otrăvire, reprezintă un alt obiectiv comun. Toate programele enumerate mai sus sunt exemple de bune practici privind colaborarea între conservarea naturii și managementul cinegetic. Chiar dacă scopul și motivațiile nu sunt identice – protecția naturii urmărește în primul rând conservarea speciilor care cuibăresc pe sol, în timp ce gestionarea faunei de interes cinegetic vizează consolidarea populațiilor de vânat mic (iepurele de câmp și fazanul) –, un element comun al colaborării dintre cele două domenii este implementarea unui management eficient al prădătorilor.

P4.2. SPECII A CĂROR VÂNĂTOARE ESTE PERMISĂ, RELEVANTE PENTRU CONSERVAREA DROPIEI, ȘI LOCURILE LOR DE REPRODUCERE

SPECII A CĂROR VÂNĂTOARE ESTE PERMISĂ, RELEVANTE PENTRU CONSERVAREA DROPIEI

Cioară grivă (*Corvus cornix*)

Cioara grivă este o specie din familia Corvidelor care consumă exclusiv proteine de origine animală. Denumirea sa populară se referă la coloritul său pestriț și nu doar prin asta se deosebește de cioara de semănătură, ci și prin hrană, ciorile de semănătură având o dietă predominant de origine vegetală. Prin urmare, are o relevanță mai mare în privința managementului cinegetic față de cioara de semănătură, care se bucură de protecție. Pe lângă stârvuri, mai ales în perioada creșterii puilor, cioara grivă consumă în mod regulat pui și ouă de păsări. Are un cioc puternic cu care poate sparge ouăle de dropie, dar hrana sa poate să includă ouăle și puii aproape tuturor speciilor de păsări.

Populațiile sale pot fi controlate în primul rând prin montarea unor capcane în teritoriu, precum și prin activități favorabile conservării dropiei care țin de managementul și reconstrucția habitatelor.

IMAGINEA NR. 10

Cioară grivă

IMAGINEA NR. 11

Coțofană

Coțofană (*Pica pica*)

Chiar dacă are un mic impact nesemnificativ asupra dropiei, conservarea ei va fi cu adevărat eficientă dacă vor fi protejați toți membrii comunităților stepice. Datorită taliei sale mici, doar în cazuri excepționale reprezintă un pericol pentru ouăle sau puii de dropie, însă are o influență negativă asupra dezvoltării altor specii de păsări protejate. Controlul populației sale prezintă interes nu numai pentru protecția speciilor de vânat mic, ci și pentru impactul său negativ asupra speciilor protejate.

IMAGINEA NR. 12

Vulpe

Vulpe (*Vulpes vulpes*)

Din perspectiva conservării dropiei, este probabil cel mai important prădător la care vânătoarea este permisă. Odată ce se aplică un control eficient al efectivelor sale, populațiile de iepure de câmp, fazan sau căprior vor începe să crească, dacă și condițiile de habitat sunt prielnice.

Populațiile sale pot fi controlate în primul rând prin montarea unor capcane în teritoriu, precum și prin activități favorabile conservării dropiei care țin de managementul și reconstrucția habitatelor.

IMAGINEA NR. 13

Bursuc

Bursuc (*Meles meles*)

În ultimele decenii, a avut o expansiune remarcabilă. Este o prezență obișnuită și în zonele joase, fără păduri, aproximativ o jumătate din vizuinile dintr-un teritoriu sunt folosite de bursuci. Specie nepretențioasă, bursucul este o potențială amenințare pentru toate speciile de păsări care cuibăresc pe sol, așadar și pentru dropie, dar populația sa este relativ ușor de controlat. Populațiile sale pot fi controlate în primul rând prin montarea unor capcane în teritoriu, precum și prin activități favorabile conservării dropiei care țin de managementul și reconstrucția habitatelor.

Șacal auriu (*Canis aureus*)

Este o specie care, de câteva decenii, prezintă o expansiune semnificativă. Și-a extins arealul în zonele împădurite prin regenerare naturală, de aceea în habitatele dropiei se află doar în tranzit. Totuși, prezența sa frecventă în zonele învecinate cu locurile de reproducere poate crea probleme grave de conservare și gestionare a faunei de interes cinegetic.

Populația sa poate fi controlată, în primul rând, prin activități de management al habitatului compatibile cu conservarea dropiei.

IMAGINEA NR. 14.
Șacal auriu

Mistreț (*Sus scrofa*)

Mistrețul este prezent aproape în toate fondurile de vânătoare din zonele joase, inclusiv în habitatele dropiei. Stabilirea în habitatele neprielnice dropiei poate fi asociată cu numărul mare al acestor tipuri de habitate. Mai mult, vizitează habitatele dropiei chiar și de la distanțe relativ mari. Cele mai mari probleme pe care le provoacă sunt scormonirile pe pajiști și pe terenurile necultivate, dar, ca omnivor, mare consumator de hrană de origine animală, are un impact negativ aproape asupra tuturor valorilor naturale pe care le găsește. Se hrănește pe pajiști și ogoare (oreșnița este una dintre plantele sale preferate), pe culturi de cereale (ovăz, grâu, secară) sau porumb (nerelevant pentru conservarea dropiei).

Populația sa poate fi controlată, în primul rând, prin activități de management al habitatului compatibile cu conservarea dropiei.

IMAGINEA NR. 15.
Mistreț

Căprior (*Capreolus capreolus*)

Este una dintre cele mai importante specii de vânat mare din zonele de conservare ale dropiei. Protecția, gestionarea și valorificarea populației sale sunt compatibile cu principiile conservării dropiei, dar este necesară consultarea cu administratorul responsabil cu conservarea naturii, în vederea informării cu privire la principiile conservării și la limitele teritoriale.

Prin controlul populației de vulpe și a altor prădători, aplicând practici adecvate pentru managementul habitatului, populația de căprior poate fi stabilizată. În ceea ce privește vânătoarea, există două activități care afectează dropia: primăvara, când se vânează masculii, trebuie evitate locurile de rotit și de cuibărit, respectiv toamna, când se vânează femelele și țapii tineri, parcelele de rapiță frecventate de dropii.

Activitățile de management pentru conservarea dropiei, per ansamblu, au efecte pozitive și asupra căpriorului.

IMAGINEA NR. 16.
Căprioară

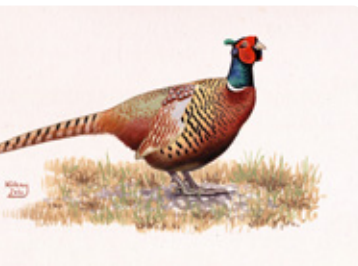

IMAGINEA NR. 17.

Iepurele de câmp

Iepurele de câmp (*Lepus europaeus*)

Este unul dintre beneficiarii indirecti ai măsurilor de conservare pentru dropie și unul dintre cei mai buni indicatori ai eficienței managementului de habitat și al celui cinegetic pentru protecția dropiei. Experiența ne-a arătat că activitățile pentru conservarea habitatului au un impact pozitiv asupra iepurelui de câmp și a altor specii protejate, dacă sunt însoțite de practici adecvate de management cinegetic, mai ales al prădătorilor.

IMAGINEA NR. 18.

Fazan

Fazan (*Phasianus colchicus*)

Nefiind o specie autohtonă în Ungaria, în comparație cu iepurele de câmp, are o mai mică importanță pentru conservarea naturii. Este considerată, însă, specie importantă în zonele de interes ecologic pentru dropie prin caracterul său de specie indicatoare, dar și de interes cinegetic.

Fazanul este tot un beneficiar al măsurilor de conservare a dropiei. Utilizează cu precădere fâșiile și terenurile agricole neutilizate (margini de câmp, șanțuri, maluri de canal, tâneare și ferme părăsite etc.).

IMAGINEA NR. 19.

Potârniche

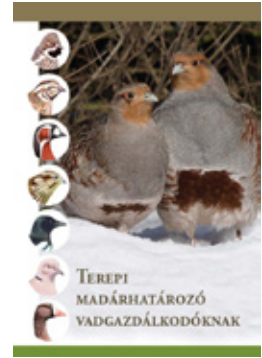
Potârniche (*Perdix perdix*)

I-a scăzut dramatic importanța cinegetică. În foarte puține locuri mai putem găsi populații sălbatice viabile și trebuie să facem eforturi pentru protejarea lor. Reacționează bine atât la practicile agricole pentru conservarea dropiei, cât și la cele de management cinegetic. Însă, din cauza capacității sale reduse de dispersie, repopularea sa pe cale naturală ar fi dificil de realizat. Protejarea și stabilizarea populațiilor de faună sălbatică este importantă atât din perspectivă cinegetică, cât și din cea a conservării naturii. Eliberările care influențează negativ protejarea, răspândirea și stabilizarea populațiilor de potârniche – în special de potârniche roșie (*Alectoris rufa*), specie alogenă – trebuie evitate cu strictețe, la fel și vânarea ei.

Specii alohtone și animale de companie fără stăpân

Pentru conservarea speciilor care fac parte din comunitățile stepice, prezența speciilor alohtone și a animalelor fără stăpân sunt indezirabile. Speciile alohtone reprezintă pericole reale sau potențiale nu numai în zonele de interes ecologic pentru protecția dropiei, ci și în comunitățile autohtone. Trebuie să dedicăm timp și energie pentru controlarea populațiilor acestora, folosind toate mijloacele legale disponibile pentru a împiedica formarea populațiilor, dezvoltarea și răspândirea lor. Prădătorii alohtoni și animalele fără stăpân care sunt prezenți și reprezintă o problemă de conservare în zonele de protecție a dropiei includ: câinele hoinar (*Canis lupus familiaris*), pisica hoinară (*Felis catus*), ratonul (*Procyon lotor*), câinele enot (*Nyctereutes procyonoides*), nutria (*Myocastor coypus*), nurca americană (*Neovison vison*) și bizamul (*Ondathra zibethicus*). În cazul apariției lor, singura soluție fezabilă poate fi doar o colaborare strânsă între specialiștii în conservare și cei în cinegetică.

O descriere detaliată a acestor specii de interes cinegetic poate fi găsită în Determinatorul de păsări pentru cinegeticieni, publicat de Societatea Ornitologică Maghiară (MME).

IMAGINEA NR. 20.

Determinatorul de păsări pentru cinegeticieni

LOCURILE DE REPRODUCERE ALE PRĂDĂTORILOR LA CARE VÂNĂTOAREA ESTE PERMISĂ

În principiu, diminuarea efectivelor de prădători (vulpe, bursuc, cioară grivă, coțofană) în habitatele dropiei se bazează pe diminuarea semnificativă a efectivelor reproducătoare din teritoriu, prin prinderea cu capcane autorizate. În acest sens, pe fondurile cinegetice se pot întocmi planuri de prindere cu capcane, bazate pe inventarieri anuale ale vizuinilor și ale cuiburilor de cioară grivă. Conform observațiilor din teren și a experienței în practicile de management aplicate pentru conservarea dropiei din ultimii ani, vă redăm mai jos locurile de reproducere ale speciilor prădătoare a căror vânătoare este permisă.

1. Vizuieni

Harta inventarierii vizuinilor unui teritoriu conține informații în continuă actualizare. Prin urmare, după identificarea unei vizuini, aceasta va fi verificată în fiecare an și va fi înregistrată ca loc adecvat pentru vizuină. Aici fac excepție anumite locuri care au fost transformate și au devenit neadecvate construirii de vizuini, precum: zonele de reconstrucție ecologică, barajele, malurile canalelor, tănearele și fermele revitalizate, renovate etc.

Vizuini

Este importantă identificarea așa-numitelor vizuini „alfa” (principale), care pot fi utilizate în fiecare an de prădătorii la care vânătoria este permisă. Instalarea unor capcane în astfel de vizuini utilizate de la an la an arată o eficiență foarte mare.

Tipuri de vizuini, în funcție de locul lor de amplasare:

- a. Pajiști și terenuri arabile în porțiuni de altitudine mai înaltă: aceste vizuini nu pot fi distruse, însă vor fi înregistrate și apoi verificate în fiecare an.
- b. Baraje, maluri de canale și șanțuri: acestea sunt deosebit de importante în habitatele de joasă altitudine. Vizuinile construite în malurile canalelor pot fi active sau nu, în funcție de controlul nivelului de apă din canal.
- c. Tăneare și ferme: sunt preferate în special cele părăsite. Întrucât tănearele, de regulă, se construiau pe altitudini mai înalte, acestea pot adăposti vizuini principale.
- d. Căpițe de baloți: reprezintă locuri de reproducere utilizate din ce în ce mai des. Dată fiind proximitatea fermelor zootehnice și a prezenței active a animalelor de companie, capturarea vie este cea mai eficientă soluție.

2. Cuiburi de cioară grivă

Zonele pe care trăiesc dropii sunt, în general, habitate vaste, deschise și fără arbori. Lipsa arborilor din teritoriu limitează puternic prezența ciorii grive, însă îi vom găsi cuibul în aproape toate locurile care îi sunt prielnice. Locurile sale de reproducere includ arbori solitari, pâlcuri de arbori, margini de pădure și aliniamente de arbori, pe care le vom împărți în patru categorii:

- a. arbuști și arbori lemnoși autohtoni;
- b. pâlcuri de arbori, margini de pădure;
- c. aliniamente de arbori: unul dintre cele mai obișnuite locuri de reproducere, de pildă aliniamentele de plop canadian de-a lungul malurilor de canale. În acest caz, cuiburile se construiesc la mare înălțime, verificarea lor fiind dificilă și periculoasă. Totuși, păsările cuibăritoare pot fi prinse eficient în capcană.
- d. alte locații: cuiburi de cioară grivă au fost amplasate pe stâlpi de înaltă tensiune, dar și pe observatoare de vânătoare.

IMAGINEA NR. 22.

Pui de cioară grivă

3. Cuiburi de coțofană

Cuiburile de coțofană sunt construite în locații similare cu a ciorilor grive, cu diferența că, de multe ori, coțofenele își fac cuiburile pe arbuști și arbori cu frunzișul des sau pe crengi înalte, subțiri și greu accesibile. Fiindcă coțofana poate fi capturată eficient și în locurile aflate mai departe de cuib, inventarierea cuiburilor de coțofană nu prezintă relevanță mare pentru conservarea dropiei.

Vizuinile și cuiburile active de cioară grivă situate în locuri vizibile (pe marginea drumurilor frecvent utilizate), denotă practici cinegetice ineficiente sau slab planificate. Prezența și abundența vulpilor tinere sau stolurile de cioară grivă din mijlocul verii (sau pe tot parcursul anului) sunt indici similare. Observarea unor stoluri foarte mari de coțofană și cioară grivă în locurile de iernare impune o reevaluare a practicilor pentru managementul prădătorilor.

4.3. TIPURI ȘI METODE DE VÂNĂTOARE, INSTALAȚII ȘI CONSTRUCȚII VÂNĂTOREȘTI

Gestionarea faunei sălbatice în vederea conservării naturii presupune aplicarea unor practici eficiente, sustenabile și generale pentru prădătorii la care vânătoarea este permisă. Pentru aceasta, specialiștii în conservarea naturii trebuie să colaboreze cu personalul cu drept de vânătoare.

Principiile gestionării faunei sălbatice în scopul conservării naturii includ:

- Standarde pentru protecția animalelor (specii-țintă, „specii utile”, păsări-momeli);
- Protecția valorilor naturale protejate;
- Implicarea resurselor disponibile;
- Managementul eficient al prădătorilor: reducerea efectivelor speciilor-țintă poate fi efectuată în timpul perioadei lor sensibile (așa cum speciile periclitare trebuie protejate în primul rând în timpul perioadei lor de reproducere). Se realizează, de regulă, între 1 martie și 30 iunie, vizând populațiile care se reproduc în teritoriu.
- Păstrarea unui jurnal cu capturări pe hârtie și în format electronic;
- Realizarea și utilizarea unei documentări fotografice (bază de date GIS).

CARACTERISTICILE UNUI MANAGEMENT AL PRĂDĂTORILOR ÎN SCOPUL CONSERVĂRII NATURII:

- poate fi pus în practică;
- este eficient, legal și etic;
- se aplică conform principiilor pentru protejarea naturii și a gestionării faunei sălbatice;
- se concentrează pe indivizii care se reproduc efectiv în teritoriu;
- se bazează pe capturare și se completează cu împușcare;
- se face în limitele unui teritoriu;
- are un caracter regional.

TIPURI ȘI METODE DE VÂNĂTOARE

Printr-o o planificare atentă, managementul cinegetic poate fi compatibil cu principiile de conservare a dropiei, fără ca vreuna din părți să poată pretinde celeilalte daune-interese. Vânătoria poate însemna un factor de deranj pentru dropie. De aceea, în planificarea vânătoria, trebuie respectate perioadele sensibile ale dropiei - rotitul, cuibăritul, creșterea puilor și iernarea - și de a nu produce perturbări ale liniștii în teren. Pentru acest lucru, trebuie să știm dacă pe un anumit fond de vânătoria trăiesc sau nu dropii și dacă da, unde. Specialiștii în conservarea naturii și administrațiile parcurilor naționale sunt în măsură să ofere informații despre teritoriile utilizate de dropii. Aspecte de urmărit pentru protecția dropiei în funcție de metodele de vânătoria:

1. Vânătoria individuală

- a. La pândă, la dibuit, cu căruța sau sania: în toate cazurile, alegerea locației de pândire și a traseului sunt hotărâtoare, pe lângă respectarea celorlalte condiții.
- b. Cu chemătoria, la căprior: se poate efectua în perioada de alergat la căprior, la sfârșitul lunii iulie și începutul lunii august, în afara perioadei sensibile a dropiei.
- c. Urmărire: metoda poate fi utilizată mai ales pentru a preveni stabilirea permanentă a mistrețului. Căutările care pornesc de la urmele proaspete cauzează, de regulă, probleme în conservarea dropiei, dar trebuie evitate urmărirea în zone deschise, în perioada de reproducere.

Personalul angajat în cinegetică și vânătoria profesioniști, în timpul îndeplinirii sarcinilor de muncă (inventarierea de iarnă și de primăvară), respectiv, primăvara, pe durata sezonului de vânătoria la căprior, se vor strădui să evite zonele de rotit. În locurile de cuibărit, între 15 aprilie și 15 iulie, deplasările pot reprezenta factori de risc. Perturbarea femelei cuibăritoare, aproape în toate cazurile, duce la compromiterea ponteii, din cauza sensibilității crescute a dropiei la deranj.

În timpul vânătoria de toamnă la căprioară și țapi tineri, trebuie menținută liniștea în teren pentru căldurile de dropii care se odihnesc sau ierneză. Pentru a putea proteja locurile de odihnă de peste noapte, vor fi necesare consultări regulate cu specialiștii în conservarea naturii.

2. Vânătoria colectivă

- a. Vânătoria de mistreț, la goană: de regulă nu se întâmplă în habitatele dropiei, deoarece acestea nu sunt potrivite pentru

stabilirea permanentă a mistreților. La planificarea goanei, se recomandă implicarea administrațiilor parcului național pe raza căruia va avea loc vânătoarea, pentru a putea avea în vedere aspectele privind protecția naturii.

- b. Vânătoarea de vânat mic: fiind o metodă aplicată în afara perioadei sensibile a dropiei, trebuie asigurată liniștea în teren și bunăstarea dropiilor în locurile de iernare și de odihnă de peste noapte. Dropiile perturbate, mai ales pe vreme rece și nefavorabilă, pot suferi pierderi semnificative de energie, iar în condițiile de vizibilitate redusă (ceață), crește foarte mult riscul de coliziune cu liniile electrice aeriene. Pentru a putea avea în vedere și alte aspecte de protecția naturii, se recomandă implicarea administrațiilor parcului național pe raza căruia va avea loc vânătoarea.

Pentru a rezuma cele de mai sus, iată cele mai importante aspecte pentru protecția dropiilor în timpul vânătorii:

- În perioada sensibilă a dropiei, 15 aprilie - 15 iulie, trebuie evitate toate activitățile care pot diminua succesul de reproducere al exemplarelor cuibăritoare. În această perioadă, nu sunt permise deplasările de orice fel - pe jos sau cu mașina - în habitatele deschise, pajiști sau terenuri arabile. Sunt șanse mari ca femela deranjată să nu se mai întoarcă la cuib, de aceea ar fi indicat ca, în locurile de cuibărit cunoscute, să fie planificate activitățile pe următoarele 9 luni.
- În cazul vânătorii în grup, iarna, la goană sau la vânarea femelelor și a exemplarelor tinere, este imperativă evitarea zonelor pe care dropiile le vizitează frecvent (parcele de rapită, lucernă, terenuri cu pajiști pentru odihnă peste noapte).

CONSTRUCȚII VÂNĂTOREȘTI ȘI PENTRU GESTIONAREA FAUNEI SĂLBATICE

1. Observatoare înalte: întrucât constituie elemente de peisaj, în habitatele de dropie, recomandăm amplasarea lor în proximitatea arborilor, tufișurilor, pâlcurilor de arbori, a pădurilor, a tănearelor și a fermelor părăsite, pe malurile canalelor. Pentru amplasare, se vor lua în calcul și posibilitățile de acces. Dacă produc perturbări semnificative la dropii, utilizarea lor pe anumite terenuri poate fi suspendată temporar.

2. Hrănituri cu dispersor automat: construirea și utilizarea lor poate fi justificată în habitatele de dropie, pentru a ușura vânarea

mistreților. Pentru alegerea locațiilor, trebuie ținut cont de aspectele de interes ecologic. De exemplu, ar trebui evitată amplasarea lor pe terenuri cu pajiști sau în apropierea pajiștilor valoroase.

3. Hrănitori, sărării: pot fi amplasate exclusiv pentru protecția speciilor autohtone de vânat mic și căprior. În habitatele de dropie, nu se pot construi hrănitori pentru vânatul mare. Pentru locație, trebuie analizate posibilitățile de acces și eventualele pagube pe care le pot cauza.

4. Scăldători, jgheaburi de adăpare: vor avea ca rezultat concentrarea faunei sălbatice. În habitatele de dropie frecventate de mistreți, se pot construi odată cu acestea și echipamente de vânătoare, ținând cont și de considerentele ecologice.

5. Amenajări pentru vânatul mic: în habitatele de dropie, din considerente de protecția naturii, se acceptă numai cele care servesc creșterea efectivelor de potârniche. În privința speciilor alohtone, recomandăm evitarea creșterii și eliberării lor în sălbăticie. Nu există motive ecologice în favoarea populărilor cu fazani. Pe lângă managementul eficient al prădătorilor, se recomandă depunerea de eforturi pentru consolidarea populațiilor de faună sălbatică autohtonă, care oferă o experiență de vânătoare mult mai mare, producând totodată și efecte benefice naturii, per ansamblu, și speciilor protejate.

6. Capcane: instrumente eficiente în controlul prădătorilor, a căror utilizare este recomandată în habitatele de dropie.

Amplasarea instalațiilor și a construcțiilor vânătoarești trebuie proiectată în așa fel încât funcționarea acestora să nu producă daune intereselor de protecția naturii. În timpul proiectării și utilizării acestor construcții și echipamente, recomandăm evitarea creării de perturbări în teren și de pagube prin tasare. Trebuie foarte bine evaluată amplasarea lor pe terenurile deschise, precum și concentrarea vânatului.

Pentru amplasarea construcțiilor vânătoarești și de gestionare a vânatului în ariile naționale protejate este necesar avizul din partea agenției guvernamentale pentru protecția naturii, iar în ariile de protecție europeană Natura 2000, din partea fondului de vânătoare.

TIPURI DE CAPCANE

În vederea conservării dropiei, în habitatele agricole cu valoare naturală ridicată din Ungaria, au fost utilizate cu precădere următoarele mari tipuri de capcane:

1. Capcana Larsen: potrivită în primul rând pentru prinderea în stare vie a coțofenei. Poate fi confecționată din lemn sau metal.

Cele din metal sunt mai rezistente. Ar fi indicat să se țină cont de următoarele: compartimentul pentru pasărea-momeală să fie suficient de mare, să conțină șipcă de lemn pe care să poată sta comod, precum și acoperiș pentru umbră și împotriva ploii.

2. Capcana pentru ciori cu patru compartimente: potrivită mai ales pentru capturarea eficientă a ciorilor grive, este, probabil, dispozitivul cel mai des folosit pentru prinderea în stare vie. Se poate utiliza și pentru vulpe și bursuc. Fiind confecționată din metal, nu este greu de transportat. Are eficiență mai mare dacă se amplasează în locațiile potrivite și dacă se mută cu regularitate.

IMAGINEA NR. 23

Capcană pentru Corvide

3. Capcana tip gât de lebădă: criticată mai ales de proprietarii de câini și de organizațiile de protecția animalelor, este fără îndoială

IMAGINEA NR. 24

Capcană tip gât de lebădă de lebădă

una dintre cele mai eficiente instrumente pentru prinderea vulpii dacă este utilizată în mod profesionist. Selectivitatea sa depinde exclusiv de locația și modul de amplasare, dispozitivul necesitând multă pricepere, precizie și conștiinciozitate.

4. Cursa pentru strângerea corpului: utilizată, în primul rând, pentru prinderea cu multă eficiență a bursucului. Trebuie acordată o atenție deosebită calității și eficienței instrumentelor, dar și standardelor pentru protecția animalelor (de a produce suferință minimă).

IMAGINEA NR. 25

**Montarea cursei
pentru strânge-
rea corpului**

5. Capcana de prinderea membrilor cu cabluri: o alternativă la capcanele tip foarfece, poate fi un instrument eficient pentru gestionarea prădătorilor.

6. Capcana tip ladă: potrivită în special pentru prinderea exemplarelor de vulpe și bursuc în zonele în care nu este posibilă prinderea lor lângă vizuină, de pildă ferme zootehnice, tăneare

Capcană tip ladă

etc. Persoanele care locuiesc sau lucrează în aceste zone pot fi implicate în controlul capcanelor - aceasta fiind o componentă importantă a comunicării cu localnicii, însă nu se poate renunța la controlul zilnic al dispozitivelor.

7. Capcana cu scară: potrivită pentru prinderea unui număr mare de exemplare tinere de păsări. Prin urmare, se recomandă doar ca instrument complementar. Ca și capcana tip ladă, se montează fie la periferia teritoriului, fie în locurile frecventate de stoluri cu efective mari. Dovedește eficiență ridicată, însă nu poate înlocui prinderile din perioada de cuibărit. O atenție deosebită trebuie acordată eliberării în siguranță ale eventualelor exemplare de speciilor

Capcană cu scară

protejate capturate. De aceea, capcanele vor fi inspectate zilnic și se vor face toate verificările necesare în cazul încetării activității de combatere.

8. Alte dispozitive: capcana suedeză, capcană cu ladă ș.a. Se poate aplica orice dispozitiv a cărui utilizare a fost permisă de legislația în vigoare.

PRACTICI DE CAPTURARE EFICIENTĂ ȘI LEGALĂ

Nu există altă activitate de vânatoare care să întrecă eficiența, randamentul și rigurozitatea capturării cu capcane făcute în mod profesionist. În urma capturărilor cu succes în zonele cunoscute de reproducere, populația speciilor prădătoare la care este permisă vânatoarea scade considerabil. Cu timpul, menținerea speciilor de prădători la un nivel scăzut va necesita tot mai puține eforturi din partea gestionarului faunei sălbatice. Însă, pentru aceasta, ținerea sub control a efectivelor va trebui efectuată în fiecare an.

Prima și una dintre cele mai importante activități a planului de capturare cu capcane este evaluarea exactă a populațiilor de specii prădătoare (specii-țintă) la care este permisă vânatoarea dintr-un teritoriu, precum și distribuția lor în timp și spațiu. Pentru a putea evalua cât mai exact locurile de reproducere ale speciilor-țintă, pe fondurile de vânatoare trebuie efectuate cartările vizuinilor și ale cuiburilor acestora, urmate de actualizări anuale.

În habitatele de dropiei, încă din timpul întocmirii planului de capturare trebuie avute în vedere nevoile ecologice ale dropiei. În mod ideal, capcanele pentru reducerea efectivelor de prădători se montează în zonele de rotit la sfârșitul iernii sau la începutul primăverii, după care în locurile de cuibărit și, la final, în zonele din afara habitatelor de dropie.

În urma prinderii în timpul primăverii a indivizilor care se reproduc în teritoriu, va scădea brusc numărul de pui și juvenili ale speciilor prădătoare din anul respectiv. Se vor îmbunătăți condițiile pentru dropie (și pentru alte specii protejate sau de vânat mic), întrucât în perioada creșterii puilor va fi redusă densitatea prădătorilor. Prinderile cu capcane în imediata vecinătate a teritoriilor utilizate de dropii va reduce și numărul de indivizi care nu se reproduc în teritoriu, iar acest număr, datorită colaborărilor la nivel regional, arată tendințe de scădere în fiecare an. Pentru conservarea dro-

piei, controlul eficient al populațiilor de specii prădătoare la care vânatoarea este permisă se poate realiza pornind de la câteva principii și aplicând următoarele metode de vânatoare și de gestionare a vânatului:

1. Cioară grivă

- a. Pentru reducerea eficiență a efectivelor în zona de cuibărit, capturarea cu capcane ar trebui să aibă loc în imediata apropiere a cuiburilor cunoscute.
- b. Capcana pentru ciori cu patru compartimente este instrumentul cel mai eficient, dar pot fi utilizate și altele (de pildă, capcana Larsen).
- c. Prinderea cu capcane în locurile de cuibărit implică și mutarea lor periodică, ceea ce necesită o anumită pregătire – pe de altă parte, dă rezultate foarte bune.
- d. Pe durata utilizării păsărilor ca momeală vie, trebuie acordată atenție deosebită asigurării acestora o dietă variată și bogată în proteine, cu ouă crude, crengi și cereale, precum și alimentarea zilnică cu apă proaspătă.
- e. În privința cuiburilor inventariate, ar fi util de știut și evoluția cuibăritului deoarece, dincolo de capturarea exemplarelor adulte, trebuie capturați și juvenilii.
- f. Pentru prinderi în afara zonei de cuibărit, capcana cu scară poate da rezultate remarcabile, însă, comparativ cu capturările din perioada de cuibărit, randamentul este mult mai mic.
- g. Toate celelalte metode de vânatoare (de exemplu, cu arma de vânatoare) trebuie considerate ca activități complementare.
- h. Conform prevederilor Directivei Păsări a Uniunii Europene, toate speciile de păsări autohtone trebuie protejate în perioada de reproducere. Capturarea ciorilor grive în zonele de cuibărit este posibilă numai dacă fondul de vânatoare a primit o decizie de derogare de la lege, pentru autorizarea vânătorii în afara sezonului.

2. Coțofană

- a. Este o specie ușor de prins cu capcane. Capcanele instalate pe raza rutelor obișnuite, cu o mai mare concentrație de indivizi, în locurile de odihnă ale păsărilor au rezultate bune, însă pentru cele mai eficiente, se recomandă capturările din zonele de cuibărit.
- b. Capcanele Larsen, cu instalarea și mutarea lor periodică, dau o rată de capturare foarte ridicată.
- c. Păsările-momeli, în general, pot fi întreținute cu hrană uscată pentru câini și apă proaspătă.
- d. Capturarea în locurile de odihnă de peste noapte poate rezul-

tate remarcabile, totuși, și în cazul coțofenei, accentul trebuie pus pe capturarea în perioada de cuibărit.

- e. Toate celelalte metode de vânătoare (cu armă de foc, capcană cu scară) vor fi considerate activități complementare.
- f. Conform prevederilor Directivei Păsări a Uniunii Europene, toate speciile de păsări autohtone trebuie protejate în perioada de reproducere. Capturarea coțofenei în zona de cuibărit este posibilă numai dacă fondul de vânătoare a primit o decizie de derogare de la lege, pentru autorizarea vânătorii în afara sezonului.

3. Vulpe

- a. Pentru o capturare eficientă, o hartă actualizată a vizuinilor din fondul de vânătoare este esențială. Toate vizuinile inventariate în anul precedent trebuie verificate și gestionate la sfârșit de iarnă, început de primăvară.
- b. Poate fi capturată eficient cu capcane tip gât de lebădă și de prinderea membrilor cu cabluri. Comparativ cu bursucul, necesită mult mai multă atenție, rutină și pricepere. Capcana tip gât de lebădă de dimensiuni mari (70) poate fi utilizată pentru prinderea exemplarelor adulte, în timp ce capcana de dimensiuni mai mici (56) este potrivită pentru pui și juvenili.
- c. Întrucât cea mai eficientă metodă este capturarea cu capcane tip foarfece, controlul zilnic de dimineață devreme este indispensabil.
- d. Vânărea cu armă de foc poate completa activitățile pentru ținerea sub control a prădătorilor, cu precădere în teritoriile în care nu se pretează folosirea capcanelor, cum ar fi zonele locuite.
- e. Subliniem, și în cazul vulpii, importanța capturării indivizilor adulți, mai ales a celor capabili de reproducere și preferabil în perioada de căutare a perechilor. Orice alt exemplar capturat contribuie la protecția activă a speciilor care trebuie protejate.
- f. Va avea prioritate capturarea cât mai rapidă a femelelor. Totuși, nu va garanta automat și minimizarea numărului de exemplare tinere, deoarece juvenilii pot fi crescuți și de mascul.

4. Bursuc

- a. Este probabil specia de mamifer cel mai ușor de capturat cu capcane.
- b. Cel mai eficient instrument de capturare este cursa pentru strângerea corpului de mărime mare (330). Este foarte important să fie realizată din metal foarte rezistent, de calitate premium. Dispozitivele de calitate slabă nu sunt acceptabile din mai multe motive: nu corespund standardelor pentru

- protecția animalelor (de a produce suferință minimă), au un randament scăzut și durată de utilizare mică.
- c. Pentru vizuinile mixte (utilizate atât de vulpi, cât și de bursuci), nu se recomandă utilizarea curselor de prindere a corpului, deoarece vulpile adulte ocolesc capcana, sapă o nouă ieșire și părăsesc vizuina.
 - d. Pentru capturarea eficientă a bursucilor, fie se va monta capcană, fie se va bloca fiecare ieșire.
 - e. Vânărea cu armă de foc poate completa activitățile pentru ținerea sub control a prădătorilor.
 - f. Conform prevederilor Convenției de la Berna privind conservarea vieții sălbatice și a habitatelor naturale din Europa, vânătoarea sa este o activitate sezonieră în Ungaria. Capturarea în perioada de reproducere este posibilă numai dacă fondul de vânătoare a primit o decizie de derogare de la lege, pentru autorizarea vânătorii în afara sezonului.

5. Șacal auriu

- a. Din cauza mișcării lor în strânse legături de familie, nu se cunoaște o metodă eficientă pentru capturarea șacalului auriu. Ocazional, poate fi capturat cu capcană tip gât de lebădă și alte dispozitive, însă ținerea sub control a efectivelor de șacal auriu din zona de reproducere reprezintă o mare provocare pentru gestionarii faunei sălbatice.
- b. Vânărea cu armă de foc poate completa activitățile pentru ținerea sub control a efectivelor, practică la cadavre sau cu chemătoare pe timp de noapte.

6. Mistreț

- a. Stabilirea lui în habitatele dropiei trebuie prevenită, în primul rând, prin activități adecvate de managementul habitatului, iar în cazul prezenței sale, se impune efectuarea intervențiilor cât mai curând posibil.
- b. Vânărea se realizează mai ales prin folosirea armei de foc.
- c. Este necesară monitorizarea continuă a efectivelor (în baza urmelor, rămănturilor, scăldătorilor etc.). Inventarierea pe timp de noapte sunt de mare eficiență.
- d. În teritoriile cu distribuție mai mare a efectivelor, instalarea de capcane pentru capturarea vie reprezintă o soluție justificabilă și oferă rezultate eficiente.

Practici de capturare cu capcane

- Prinderea cu capcane este o activitate care necesită multă responsabilitate și care produce rezultate eficiente și de mare randament în protecția vânatului mic și al câpriorului. Presupune sarcini care trebuie efectuate zilnic. Are la bază un plan

bine documentat, necesită resurse personale și financiare considerabile, care va putea genera beneficii înzecite atât pentru conservarea naturii, cât și pentru gestionarea faunei sălbatice.

- După efectuarea prinderii cu capcane în imediata apropiere a vizuinii, ar fi indicat să se astupe intrarea, pentru a putea detecta rapid și ușor o eventuală nouă ocupare, în baza urmelor (zgârieturi proaspete).
- Prinderea cu capcană a ciorii grive și a coțofenei în perioada cuibăritului este metoda cea mai eficientă, cea în proximitatea cuiburilor deja construite reduce semnificativ numărul efectivelor care se reproduc în teritoriu. Cuiburile goale vor putea fi ocupate de alte specii de pusti care nu construiesc cuiburi, ajutând cuibăritul speciilor precum: șoimul rândunelelor, vânturelul de seară, vânturelul roșu, ciuful de pădure.
- În afara sezonului de reproducere, prinderea cu capcane departe de locurile de reproducere active (cuiburi, vizuini) prezintă, în aproape toate cazurile, un risc mult prea mare, iar eficiența este discutabilă. Inventarierea prealabilă și actualizată cu vizuinile și cuiburile speciilor-țintă stă la baza unui plan de capturare eficient, prin care prinderile cu capcane în timpul sezonului de reproducere a speciilor prădătoare la care este permisă vânătoarea va duce la o densitate redusă a prădătorilor în perioada sensibilă a speciilor care trebuie protejate.
- Clasificarea pe grupe de vârstă a speciilor de prădători, în ordinea gradului de importanță în ceea ce privește managementul cinegetic:
 - a. adulți: indivizi care au atins maturitatea sexuală, care se pot reproduce;
 - b. adulți: indivizi aflați în al doilea an de viață, de regulă încă nu se reproduc (mai ales la păsări);
 - c. tineri: indivizi născuți sau care au eclozat în anul respectiv:
 - a) indivizi care au ajuns la vârsta potrivită pentru o viață independentă (tineri care au părăsit deja zona de cuibărit);
 - b) indivizi care încă nu au ajuns la vârsta la care să devină independenți (tineri care nu au părăsit încă zona de cuibărit);
 - d. juvenili sau pui: exemplare tinere aflate încă în vizuină sau în cuib.

Teoria și practica prinderii cu capcane este prezentată detaliat în cartea lui Tibor Farkas (în original - maghiară, *A modern csapdázás kézikönyve*, netradusă încă în română).

IMAGINEA NR. 28

Bibliografie recomandată despre capturarea cu capcane

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR DE COMBATERE A PRĂDĂTORILOR

Ținerea sub control a efectivelor de specii prădătoare la care este permisă vânătoria poate fi efectuată cel mai eficient în perioadele sensibile din sezonul lor reproducere, sub rezerva respectării legislației în vigoare. Densitatea prădătorilor din teritoriu, ca urmare a activității de management al prădătorilor, va avea un caracter fluctuant. Vom putea spune că activitatea a fost eficientă dacă perioada cu densitate mică coincide cu perioada sensibilă a speciei care trebuie protejată, fiindcă atunci e probabilitatea cea mai mică ca speciile de prădători la care vânarea este permisă să producă pagube în rândurile populației de specii care trebuie protejate.

IMPORTANȚA COLABORĂRII REGIONALE

Limitele de delimitare ale fondurilor de vânătoare nu reprezintă neapărat granițe care să oprească circulația speciilor de faună sălbatică. Pentru păsări, pentru speciile cu o capacitate bună de dispersie (mistrețul) sau cele care se adaptează bine condițiilor antropice (vulpea), limitele fondurilor de vânătoare pot fi trecute cu ușurință. Prin urmare, chiar dacă într-un teritoriu ținerea sub control a efectivelor de prădători se face eficient, nu este îndeajuns pentru a menține permanent densitatea prădătorilor la un nivel scăzut. În teritoriile cu densitate scăzută, trebuie mereu avut în vedere imigrația din zonele cu densitate mai mare, necesitând o muncă continuă și intensă din partea personalului cu drept de vânătoare.

4.4. CONSIDERENTE DE ETICA VÂNĂTORII

- Activitățile de gestionare a prădătorilor trebuie să fie, fără nicio excepție, efectuate în mod profesionist și în limitele legii. Sunt inadmisibile activitățile ilegale (capcane cu momeli otrăvite, de pildă), care chiar dacă duce la reducerea eficienței a efectivelor de prădători, nu face o selecție între speciile protejate și cele ale căror vânătoare este permisă. De asemenea, declanșează niște procese imposibil de controlat prin punerea în pericol a valorilor naturale, cu posibil impact negativ și

asupra sănătății umane.

- În ceea ce privește gestionarea și modificarea habitatelor, nu pot fi efectuate decât prin activități care respectă legislația în vigoare. Se va verifica dacă există documentația necesară - notificare cu privire la desfășurarea activității, respectiv decizia de derogare cu toate documentele necesare în vederea obținerii autorizației. Incidentele imposibil de verificat (arderi ilegale) atrag după sine implicarea autorităților competente. Dacă sunt afectate valorile naturale protejate, se recomandă obținerea unei declarații din partea administrației parcului național pe raza căruia a avut loc incidentul.
- Recomandăm evitarea creșterii și eliberării speciilor alohtone care pun în pericol flora și fauna autohtonă.
- Când vine vorba de respectul pentru vânat, conform codului de etică vânătorească, există o tendință de a limita respectul la speciile care sunt „utile” omului (vânătorului). Am menționat mai devreme că prădătorii au un rol vital în funcționarea sănătoasă a ecosistemelor, Așadar, și ei sunt îndreptățiți să primească respectul cuvenit pe durata capturării și vânătorii.
- Managementul prădătorilor și vânătoarea per ansamblu au de-a face cu vietăți cu un sistem nervos foarte dezvoltat, care posedă o capacitate remarcabilă de detectare a durerii. Prin urmare, standardele pentru protecția animalelor (de a produce suferință minimă) se aplică tuturor speciilor de animale din această publicație. Întreținerea păsărilor ca momeală vie implică aceleași îngrijiri zilnice care se aplică animalelor domestice. Dacă gestionarul de faună sălbatică consideră animalele-momeli ca fiind însoțitori sau ajutoare, standardele de protecție a animalelor vor fi implicit aplicate. Pentru îmbunătățirea condițiilor de mediu și financiare ale gestionării faunei sălbatice, există oportunități de finanțare în Ungaria, prin Fondul Național pentru Fauna Sălbatică. Scopul principal al apelului de finanțare este de a sprijini condițiile de viață ale speciilor de vânat. Însă, pe lângă acestea, putem crea și întregii comunități de stepă teritorii prielnice, locuri pentru hrană și refugiu - astfel, activitățile de management cinegetic pot crea beneficii măsurabile pentru conservarea naturii. Apelul include și măsuri de sprijin pentru combaterea prădătorilor, având o mare relevanță din perspectiva conservării dropiei, deoarece presiunea prădătorilor influențează foarte mult succesul său reproductiv.

A field of tall green grass with purple and yellow flowers. The text is overlaid on the center of the image.

OPORTUNITĂȚI DE
FINANȚARE

5.

Apelul de finanțare pentru sezonul de vânătoare 2024/2025 include sprijin financiar pentru următoarele activități:

- Intervenții pentru îmbunătățirea aprovizionării cu apă a fondurilor de vânătoare: activitățile eligibile includ printre altele: construirea de prize de apă (forarea de puțuri), renovarea puțurilor existente, înființarea puțurilor alimentate de turbine eoliene sau panouri solare, construirea de structuri artificiale pentru retenția apei, achiziționarea de rezervoare de apă, cisterne pentru transportul apei, pompe de apă, amenajarea de adăpători.
- Managementul prădătorilor, capturare cu capcane: sunt acoperite, printre altele, costurile pentru achiziția capcanelor, cu personal specializat pentru gestionarea vizuinilor.
- Crearea de locuri de hrănire și adăpost prin semănarea de culturi agricole: se poate finanța semănarea de culturi mixte, care include plantele enumerate în apelul de finanțare (de exemplu: cereale, trifoi, graminee, ridiche oleaginoasă, mazăre furajeră). Cultura anuală pentru care se acordă sprijinul trebuie să fie menținută pe loc până la sfârșitul lunii ianuarie a anului următor în cazul semănăturilor de primăvară sau timp de un an de la semănare în cazul semănăturilor de toamnă.
- Diversificarea culturilor prin înființarea de culturi verzi, din amestec de plante furajere perene: se poate finanța semănarea de culturi mixte, care include plantele enumerate în apelul de finanțare (de exemplu: trifoi, graminee, ridiche oleaginoasă, mazăre furajeră). Recoltarea (cu excepția primei cosiri

de întreținere) nu poate avea loc înainte de 1 iulie.

- Proiectele finanțate pentru anul de vânătoare în curs sunt publicate de către Camera Națională de Vânătoare din Ungaria pe pagina web (omvk.hu), unde pot fi consultate și apelurile de finanțare. Sprijinul este unic și nerambursabil, acoperind 60% din totalul costurilor eligibile.

6.

INFORMARE ȘI ASISTENȚĂ
PROFESIONALĂ

Protecția populației de dropie din Ungaria este susținută de un program național de conservare a speciei. Scopul programului este de a aduna mai multe date despre aceste păsări robuste, dar vulnerabile din cauza stilului de viață sensibil și de a putea aplica măsuri pentru a le proteja (înlocuirea liniilor electrice aeriene prin cabluri montate sub pământ sau managementul prădătorilor care amenință cuiburile). În cadrul programului, specialiștii în conservare examinează viața de zi cu zi și obiceiurile păsărilor dotate cu transmțător satelitar. Informațiile colectate permit elaborarea unor propuneri de gestionare a terenurilor tot mai specifice în vederea creării unor condiții optime de viață dropiilor.

Puteți găsi o descriere detaliată a dropiei (dar și a altor specii de păsări din Ungaria) pe pagina web a Societății Ornitologice Maghiare (MME), iar pe site-ul tuzok.hu puteți găsi toate informațiile care pot fi utile persoanelor pasionate de păsări, fermierilor sau gestionarilor fondurilor de vânătoare. Protecția valorilor naturale din Ungaria intră în atribuțiile administrațiilor parcurilor naționale, aparținând aparatului de stat. Agenții parcului pot oferi asistență persoanelor

nelor care gestionează terenurile, în chestiuni precum:

- Pot apărea/cuibări dropii pe terenul meu? Dacă da, ce ar trebui să fac?
- Sunt eligibil pentru a solicita sprijin financiar pentru conservarea dropiei?
- M-am înscris în programul de agro-mediu. Care este cel mai bun mod de a-mi îndeplini obligațiile?
- Dacă pe terenul meu s-au impus niște restricții din cauza cuibăritului dropiei, cum pot solicita plăți compensatorii?

Programul național de conservare a dropiei din Ungaria este coordonat de Administrația Parcului Național Kiskunság, iar în centrul de educație Casa Stepelor se organizează forumuri profesionale și instruirii legate de protejarea dropiei. În regiunea panonică de est, Centrul de vizitare pentru conservarea dropiei István Sterbetz din Devaványa îndeplinește același rol.

IMAGINEA NR. 29

Centrul de vizitare pentru conservarea dropiei István Sterbetz

7.

PROGRAMUL NAȚIONAL
PENTRU CONSERVAREA
DROPIEI

Dropia a primit cel mai înalt nivel de protecție din Ungaria în urmă cu mai bine de jumătate de secol, în 1971. Conservarea dropiei este o sarcină destul de complexă, întrucât efectul combinat al multor factori de amenințare a făcut să ajungă în categoria speciilor critic periclitată la nivel global, aproape în toate țările din raza ei de răspândire. În plus, uneori se schimbă și factorii de amenințare, chiar dacă problemele principale se cunosc încă de la începuturile conservării speciei.

În locul protecției la nivel individual, în prezent am ajuns să acordăm o relevanță mai mare măsurilor care vizează îmbunătățirea condițiilor din habitatele dropiei și a protecției integrate a habitatelor agricole. Conservarea dropiei este coordonată de specialiștii în conservare și presupune colaborarea cu reprezentanți din mai multe sectoare: agricultură, al gestionării faunei sălbatice, al gospodăririi apelor și al furnizorilor de energie electrică.

FACTORI DE RISC

Pentru conservarea dropiei, a fost elaborat un plan internațional de acțiune, în cadrul căruia s-au identificat nouă mari factori de amenințare (urmează în ordinea importanței):

1. DISPARIȚIA HABITATELOR DESCHISE, NETULBURATE, CU STRUCTURĂ DE VEGETAȚIE ADECVATĂ

Nu trebuie să ne gândim doar la transformarea drastică, ireversibilă a habitatelor, cu toate că au loc nenumărate astfel de modificări. Pierderile de habitat pot rezulta și din cauza schimbărilor negative în modul de utilizare a terenurilor, a schimbării structurii

și a intensității producției agricole odată cu introducerea irigațiilor, a suprapășunatului, a subpășunatului, a împăduririlor. Proiectele de dezvoltare și cele de infrastructură micșorează sau fragmentează habitatele naturale - extinderea așezărilor omenești, dezvoltarea parcurilor industriale, înființarea parcurilor fotovoltaice și eoliene, dezvoltarea rețelei de transport -, toate cu efectele lor colaterale și cumulative.

IMAGINEA NR. 30

Dropie ucisă în urma coliziunii cu o linie electrică aeriană

2. COLIZIUNILE CU LINIILE ELECTRICE AERIENE

Pericolul cel mai mare pentru exemplarele adulte îl reprezintă coliziunile cu liniile electrice de medie și înaltă tensiune, dar includem aici și coliziunile fatale cu cele de cale ferată, garduri electrice, sistemele de irigare și alte împrejurări. La temelia conservării dropiei stă evitarea instalării de linii aeriene noi pe teritoriile frecventate de dropii care se cunosc în prezent și diminuarea efectelor liniilor existente prin înlocuirea lor cu cabluri montate sub pământ.

3. DISTRUGEREA PONTEI ȘI A PUILOR DIN CAUZA LUCRĂRILOR AGRICOLE

Dropia cuibărește în habitate agricole. Biologia reproducerii, condițiile ecologice pentru eclozare și creșterea puilor sunt destul de bine cunoscute, precum și efectele negative ale lucrărilor agricole asupra dropiei. Pentru a crește rata succesului de reproducere în locurile de cuibărit cunoscute, trebuie introduse măsuri speciale de protecție pe durata producției agricole.

Poate fi îndeajuns dacă gestionarea terenurilor se face în funcție de condițiile locale sau de către administrația parcurilor naționale. Pentru conservarea generală a dropiei este necesară îndeplinirea tuturor măsurilor din cadrul Programului național de agro-mediu. Cu toate acestea, în unele cazuri, chiar și protecția unor indivizi, prin anumite restricții poate genera rezultate foarte bune.

4. PRĂDAREA OUĂLOR, A PUILOR ȘI A PĂSĂRILOR TINERE

Dropia cuibărește pe sol, iar creșterea puilor este destul de lentă. Astfel, dropiile sunt extrem de vulnerabile în fața prădătorilor, iar în ceea ce privește cuiburile, acestea sunt amenințate mai ales de lucrările agricole. De regulă, vulpea și cioara grivă consumă ouăle de dropie, dar pot exista și alte specii, de pildă mistrețul, care pot distruge cuiburile. Puii sunt amenințați de păsări (acvilele de talie mare) și de mamifere prădătoare (vulpea), astfel că efectul cumulativ al prădătorilor nu este deloc neglijabil. Programele de conservare includ și o componentă privind managementul prădătorilor, în care, pe lângă administrațiile parcurilor naționale, au un rol important și fondurile de vânatoare.

5. PERTURBĂRI ÎN TEREN

Dropia, fiind o pasăre foarte sensibilă la deranj, poate fi expusă la numeroși factori perturbatori în timpul reproducerii, a cui-

băritului, a odihnei și a hrănirii. Perturbările din sezonul de reproducere și pe durata iernării pot fi deosebit de periculoase, deoarece pot provoca infertilitatea ouălor, compromiterea cuibăritului, respectiv slăbirea exemplarelor. Pe lângă perturbările naturale din teren (prădători), trebuie reduse perturbările antropice (circulație, perturbări cu bună-știință, sporturi cu motor, vânatoare ș.a.), prin activități de informare și reglementare corespunzătoare.

6. HRANĂ INSUFICIENTĂ DE ORIGINE ANIMALĂ (NEVERTEBRATE)

Ca urmare a aplicării unor tehnologii de cultivare tot mai intensive (tratamente fitosanitare și fertilizare chimică), scade tot mai mult diversitatea biologică din habitatele agricole. Adaptarea producției la condițiile de mediu locale, exploatațiile agricole care au la bază creșterea animalelor prin pășunat, cultivarea pe parcele mici și sistemele de agricultură ecologică garantează condițiile pentru surse de hrană adecvate.

7. SCHIMBĂRILE CLIMATICE

Schimbările climatice produc cele mai dramatice efecte, în primul rând, în habitatele aride, semi-deșertice (Peninsula Iberică, de pildă), dar efectele lor negative se observă tot mai mult și pe teritoriul țării noastre. Pentru a contracara efectele negative ale fenomenelor meteorologice extreme, se mărește intensitatea producției (prin irigare, de exemplu), având ca rezultat intensificarea și mai mare a efectelor.

8. BRACONAJ

Nu reprezintă un impact semnificativ în Ungaria, iar împușcările ilegale ocazionale atrag după sine plângeri penale. Sesiunile de informare și de prezentare, colaborările cu personalul abilitat din fondurile de vânatoare sunt principalele activități de protecție.

9. MORTALITATEA PE TIMP DE IARNĂ

În ultimii ani nu a fost un factor semnificativ, dar condițiile meteorologice extreme pot trezi instinctul migrației, respectiv să ducă la pierderi considerabile. De regulă, se asigură hrană pe timpul iernii (rapiță de toamnă, de exemplu) și se pot face intervenții pentru înlăturarea stratului gros de zăpadă dacă este necesar.

CONSERVAREA DROPIEI ÎN UNGARIA

Specialiștii implicați în conservarea dropiei în Ungaria fac parte din așa-numitul Grup de lucru pentru protecția dropiei, care reunește reprezentanți din partea agenției naționale pentru protecția naturii, a administrațiilor parcurilor naționale, a ONG-urilor pentru conservarea naturii și a mediului științific (universități), a căror activitate este susținută și de mulți colaboratori externi. Ministerul Agriculturii și Administrația Parcului Național Kiskunság coordonează activitatea acestui grup de lucru. Cel mai eficient mod de conservare a dropiei este *in situ*, în habitatul său natural. Pe de altă parte, incubația ouălor care provin din cuiburi deranjate amenințate, creșterea puiilor salvați în urma unor intervenții și, ulterior, sălbăticierea lor se face la Stația pentru Protecția Drobiei din cadrul Administrației Parcului Național Körös-Maros.

În Ungaria, Programul de conservare a dropiei are ca obiective principale: reducerea factorilor de risc (din Planul internațional de acțiune pentru dropie),

IMAGINEA NR. 31

Schimb de experiență la o întâlnire a Grupului de lucru pentru protecția dropiei

asigurarea resurselor necesare pentru realizarea activităților și derularea mai multor proiecte. Organizațiile pentru conservarea naturii desfășoară activitățile de monitorizare, colaboratorii din cercurile științifice se ocupă de cercetări și de publicarea lor, iar prin consultările periodice se face un schimb constant de cunoștințe, asigurând astfel expertiza necesară pentru îndeplinirea obiectivelor programului.

PROGRAMUL LIFE DROPIA DIN UNGARIA

Programul s-a derulat în perioada 2016-2023 și a fost susținut de proiectul LIFE intitulat „Protecția transfrontalieră a dropiei în Europa Centrală”, care a avut la temelie patru mari arii principale de activități.

Am avut în vedere factorii de risc din Planul internațional de acțiune pentru dropie și

am acordat o atenție deosebită următoarelor activități:

- înlocuirea liniilor aeriene de medie tensiune cu cabluri montate sub pământ;
- elaborarea unor propuneri de politică agricolă, pentru care am acordat constant asistență profesională;
- managementul speciilor prădătoare în habitatele dropiei, în colaborare cu personalul abilitat al fondurilor de vânătoare;
- informări, prezentări, activități de educație și conștientizare.

Programul național de conservare a dropiei din Ungaria este coordonat de Administrația Parcului Național Kiskunság, iar în centrul de educație Casa Stepelor se organizează forumuri profesionale și instruirii legate de protejarea dropiei.

**Kiskunsági
Nemzeti Park**

Direcția Parcului Național Kiskunság este responsabilă pentru coordonarea națională a conservării dropiilor, iar la Centrul de Educație al Casei Stepelor se organizează forumuri profesionale și cursuri de formare privind conservarea dropiilor.

CUPRINS

1	1. Scopul acestei publicații
3	2. Importanța conservării dropiei
7	3. Descrierea, distribuția și ecologia dropiei
14	4. Practici agricole în habitatele dropiei
15	4.1. Rolul managementului cinegetic în conservarea dropiei
17	4.2. Specii a căror vânătoare este permisă, relevante pentru conservarea dropiei, și locurile lor de reproducere
24	4.3. Tipuri și metode de vânătoare, instalații și construcții vânătoarești
36	4.4. Considerente de etica vânătorii
38	5. Oportunități de finanțare
40	6. Informare și asistență profesională
42	7. Programul național pentru conservarea dropiei

DATE EDITORIALE

AUTORI	Miklós Lóránt și Rita Rezneki
EDITOR	Rita Rezneki
VERIFICAT PROFESIONAL	Grupul de lucru pentru protecția dropiei, Ministerul Agriculturii din Ungaria
EDITURĂ	Sándor Ugró Director Direcția Parcului Național Kiskunság, 2023 Kecskemét, Liszt F. u. 19.
DESIGN	Artista Labor
TEHNOREDACTARE ȘI TIPAR	Duna-Mix Kft.
FOTOGRAFII	Arhivele KNPI, Antal Széll, Tibor Horváth, Miklós Lóránt, Eszter Aradi, Béla Motkó, Zsolt Kalotás, Balázs Éles, Ágnes Gyuricskáné Balogh, Sándor Kovács
ILUSTRĂȚII	Ilustrațiile cu păsările de pustă au fost realizate de Eszter Szabó, iar cele ale speciilor de interes cinegetic de Szabolcs Kókay.
CITARE RECOMANDATĂ	Lóránt M. și Rezneki R. (2024): <i>Gestionarea faunei sălbatice în habitatele dropiei, Ghidul practicilor agricole prietenoase cu natura III</i>
ISBN	978-615-5598-23-4

Această publicație a fost sprijinită de Programul LIFE al Uniunii Europene.

Realizată în cadrul proiectului *Protecția transfrontalieră a dropiei în Europa Centrală*, cu numărul LIFE15/NAT/AT/000834